

Nr 197.

Av herr **Sundström**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förtydligande eller ändring av 8:e punkten i kungörelsen den 4 februari 1811 angående användandet av de till bergverken och bruken upplåtna rekognitionsskogar.

Den kungliga kungörelsen av den 4 februari 1811 angående rekognitionsskogarnas användande innehåller i 8:e punkten en bestämmelse av följande lydelse: Att på de orter, där jordägare eller boställsinnehavare haft rätt till mulbete, fiskevatten eller fäbodeställen på skogarnas område, med eller utan yxbörd, en sådan jordägares eller boställsinnehavares rättighet må varda bibehållen, och hemmansägaren vid skattläggningen njuta avräkning, etc.

Enligt denna bestämmelse ha vederbörande förrättningsmän vid rekognitionsskogarnas indelning till hemman och skattläggning frånräknat vissa arealer från skogarna, innan dessa skattesålts till bruksägarna, vilka arealer blivit benämnda: skogsavräkningar. Sedermera har kammarkollegium upptagit dessa områden under särskilda benämningar i jordeboken, varjämte de undergått skattläggning samt därpå i de flesta fall skattesålts till innehavarna av de hemman eller lägenheter, till vilka de avräknats, vilka innehavare därefter ansett sig som ägare av avräkningarna. Att även bruksägarna, eller de bolag, som ägt själva rekognitionsskogen, ansett innehavarna vara ägare framgår därav, att de i några fall inköpt sådana skogsavräkningar och förenat dem med det större skogskomplexet. Så har ägaren av Långvinds bruk i Gävleborgs län av hemmansägare inköpt en eller flera sådana skogslotter.

I motsats därtill öppnade Korsnäs sågverksbolag för några år sedan process mot hemmansägarna i Vestbyggeby i Hedesunda socken med yrkande att en av lantmätare företagen avrösning av en sådan skogsavräkning, benämnd Storvallen, skulle upphävas samt området, 60 tunn-

land skog, åter utläggas såsom tillhörande bolagets rekognitionsskog. Högsta domstolen gillade slutligen bolagets talan, varigenom hemmansägarna gått förlustiga den omtvistade lägenheten. Skogsavräkningen hade tillhört Forsbacka bruks rekognitionsskog numera inköpt av Korsnäsbolaget.

Ett liknande fall föreligger också i Österfernebo socken i samma län, där en lägenhet undergått samma öde, och där en hemmansägare, oaktat han av kronan erhållit skatteköp samt lagfart å lägenheten, förvägrats komma i besittning av densamma. I båda fallen ha hemmansägarna haft stora utgifter för saken.

Missförhållandet beror på olika tolkningar av den här anförda bestämmelsen i 1811 års kungörelse. Allt sedan denna kungörelses tillkomst har kammarkollegium och övriga myndigheter tolkat den så, att hemmansägarna borde tilldelas skatteköp och äganderätt å dessa skogsavräkningar. Det är först under senare tid, som den juridiska tolkningen lyckats avvinna bestämmelserna en motsatt innebörd, att nämligen hemmansägarna skola gå miste om dylika skogslotter till förmån för bolagen.

Utan att ingå på något försök till bedömande av den juridiska rätten i detta fall, men utgående från att lagstiftarnas avsikt torde hava sammanfallit med den äldre av kammarkollegium hyllade uppfattningen föreslår jag,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag till sådant förtydligande eller förändring av den i nämnda kungörelse av den 4 februari 1811 i 8:e punkten givna bestämmelsen angående de s. k. skogsavräkningarna å rekognitionsskogarna, att desamma må komma att bibehållas i deras besittning, som i egenskap av jordägare eller boställsinnehavare tilldelats dem såsom ersättning för äldre rättigheter i form av mulbete, fiskevatten, fäbodeställen eller slätter å samma skogar.

Stockholm den 25 januari 1917.

J. R. Sundström.